

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА США В АРКТИЦІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи

на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Виконала:

студентка VI курсу, групи 691м

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 291 «Міжнародні
відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Черевко Анна Русланівна

Керівник:

кандидат історичних наук, доцент

Богданова Тетяна Євгенівна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На початку XXI ст. Арктичний або циркумполярний регіон все більше привертає до себе увагу на міжнародній арені. Його безпосередніми учасниками є 8 арктичних держав, але у зв'язку із глобальним потеплінням та розширенням Північного морського шляху, як міжнародної зони судноплавства, до регіону залучаються неарктичні держави.

Багато експертів відзначають зміну мотивації діяльності Вашингтону на Крайній Півночі, що відбулася вже у XXI ст., а саме з 2009 р. Це не лише запровадження ґрунтовної нормативно-правової бази та стратегії США в Арктиці, а й розширення сфер впливу Вашингтону у Арктичному регіоні, що проявляється у низці чинників.

По-перше, енергетичний чинник як елемент доступу кампаній США та інших держав на розвідку та видобуток нафти і газу. Привертає увагу зняття адміністрацією Д. Трампа мораторію на видобуток нафти на Алясці, що не лише загострило відносини США з Канадою, а й переорієнтувало американську політику з кліматично-орієнтованої, яка була пріоритетної за адміністрації Б. Обама до енергетичної та безпекової.

По-друге, Арктичний регіон для США має стратегічне значення для підтримання безпеки. Необхідно зазначити, що частина елементів американської архітектури стратегічного стримування, глобальної протиракетної оборони та раннього попередження знаходяться або діють в арктичній зоні. Інший важливий інтерес США в сфері безпеки – це свобода судноплавства в Арктиці та наявність низки територіальних протиріч у регіоні з Канадою та Росією (питання кордонів у морі Бофорта, статус Північно-Західного проходу та Північного морського шляху).

По-третє, підтримка глобального лідерства і «стримування» Росії та Китаю в Арктиці. США останнім часом активно розвиває свою політику в Арктиці, залучаючи механізми НАТО.

Актуалізується зовнішньополітична стратегія США в Арктиці і у світлі змін у зв'язку із перемогою на виборах і вступом на посаду Президента США

Дж. Байдена, який вже почав корегування зовнішньополітичного курсу США, реалізованого Д. Трампом, зокрема у контексті кліматичної дипломатії, яка насамперед зачіпає Арктичний регіон.

Об'єктом дослідження зовнішня політика США.

Предметом є зовнішня політика США в Арктиці на сучасному етапі.

Хронологічні межі дослідження охоплюють період з 2009 по 2021 роки.

Нижня межа – 2009 р. – пояснюється прийняттям першого повноцінного зовнішньополітичного документа Сполучених Штатів з арктичної проблематики – Президентської Директиви з національної безпеки у 2009 р., а *верхня межа* – 2021 р. сучасні зовнішньополітичні ініціативи США у Арктичному регіоні, зокрема модернізація зовнішньополітичної стратегії Вашингтону у регіоні з початком каденції Дж. Байдена.

Територіальні рамки дослідження обмежені територією США та восьми приарктичних держав – Росії, Канади, Сполучених Штатів Америки, Норвегії, Данії, Фінляндії, Швеції та Ісландії.

Мета роботи полягає у з'ясуванні пріоритетних напрямів зовнішньої політики США в Арктиці та висвітленні проблемних питань у двосторонній та багатосторонній взаємодії з приарктичними державами.

Для досягнення мети, автор сформулював такі **завдання**:

- охарактеризувати стан наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній міжнародно-політичній науці та джерельну базу дослідження;
- розглянути теоретичну та методологічну основи дослідження;
- охарактеризувати геополітичне значення та міжнародно-правовий режим Арктики у американських національних інтересах;
- описати доктринальну та законодавчу основи американської зовнішньополітичної стратегії в Арктиці;
- проаналізувати вплив мілітаризації Арктики на військово-оборонні інтереси США;
- дослідити енергетичний та соціально-економічний вимір зовнішньої політики США в Арктиці;

– розглянути участь США у міжнародному співробітництві в Арктичному регіоні;

– з'ясувати вплив протиріч з Канадою на ефективність реалізації американських зовнішньополітичних інтересів в Арктиці.

Наукова новизна роботи визначається, передусім недостатньою розробленістю теми у вітчизняній науці і полягає в тому, що на рівні дипломної роботи магістра:

– вперше здійснено комплексне дослідження та компаративний аналіз зовнішньополітичної стратегії США в Арктиці за адміністрації Б. Обама та Д. Трампа та виявлено перспективи змін у регіональній політиці Вашингтону за адміністрації Дж. Байдена;

– охарактеризовано детермінанти взаємодії США з приарктичними державами насамперед крізь призму тенденції мілітаризації Арктичного регіону та енергетичної складової як інструментів досягнення світового лідерства США;

– поглиблено розгляд конфліктогенного потенціалу у відносинах між США та Канадою як стратегічними партнерами та конкурентами у Арктичному регіоні, що втілюється у стратегії геополітичного позиціонування Вашингтону у регіоні.

Методи дослідження. У роботі було використано компаративний, інституційний, комплексний підходи, а також автор керувався принципами об'єктивності, конкретності та системності, що дозволило ґрунтовно розглянути зовнішньополітичну стратегію США в Арктиці.

Основним методом дослідження є проблемно-хронологічний, який дозволяє розглянути американську зовнішню політику в регіоні в часовій послідовності та динаміці. Також використані компаративний метод та метод геополітичного аналізу. Для одержання загального уявлення про розвиток відносин США з приарктичними державами та аналізу джерельної бази і літератури було застосовано загальнонаукові методи синтезу, аналізу, індукції, дедукції, класифікації, періодизації.

Практичне значення полягає в тому, що дану роботу написано з науковою і навчальною метою та адресовано студентам, аспірантам та викладачам

гуманітарних факультетів, отримані у роботі результати можуть бути використані при викладанні навчальних курсів, зокрема, «Зовнішня політика країн Північної Америки», «Міжнародні відносини та світова політика», «Конфліктологія та теорія переговорів».

Апробація результатів дослідження. Частина теоретичних положень та висновків цього дослідження знайшла відображення у виступі на XXIII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання-2020»: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» (м. Миколаїв, 16-20 листопада 2020 р.)

Публікації. За темою магістерської роботи опубліковано 2 праці, з них – 1 наукова стаття у фаховому журналі (у співавторстві з науковим керівником) та 1 тези конференції.

Структура роботи відбиває поставлені перед дослідженням цілі та завдання. Загальний обсяг її становить 146 сторінок, з них основного тексту – 124 сторінки. Робота складається з переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку джерел та літератури (165 найменувань українською, російською, англійською мовами) та додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДОСЛІДЖЕННЯ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено об'єкт, предмет, мету, основні завдання, територіальні та хронологічні межі, методологію та методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення дослідження та структуру роботи.

У **першому розділі** «Теоретичні основи дослідження» подається аналіз стану наукової розробки та джерельної бази, проаналізовано понятійно-категоріальний апарат, принципи, підходи та методи дослідження проблеми. Розділ включає в себе три підрозділи.

Автором з'ясовано, що використану для написання роботи літературу доцільно розподілити за країнознавчим критерієм. роботи вітчизняних авторів, американських науковців, російських фахівців-міжнародників, науковців

представників приарктичних держав (Канада, Норвегія, Данія, Швеція, Фінляндія, Ісландія).

Виявлено, що українські науковці недостатньо уваги приділяють вивченню саме політики США в Арктичному регіоні. Серед українських дослідників дослідженням цієї проблематики займається К. Г. Гарькавченко, В. І. Береговий, Н. І. Осташ. Серед російських дослідників виділимо А. Загорського, В. Конишева, А. Сергуніна, П. Гудіна, О. Требова, М. Макаричева. Найбільш активно це питання досліджують західні вчені, особливо представники американської школи – А. Коен, М. Хамперт, Дж. Телліс, Дж. В. Мікалефф та канадської – Е. Регехер, П. Кіккерт та Р. Моннард, Р. Хюберт. Джерельну базу дослідження становлять документи урядів, двосторонні та багатосторонні міждержавні договори, документи міжнародних організацій, офіційні виступи та заяви політичних та державних діячів США та інших приарктичних держав, публікації політичних та державних діячів, статистичні довідники, публікації політичних та державних діячів у соціальних мережах та публікації ЗМІ. Особливості предмету дослідження – Арктичного регіону – зумовили конкретизацію таких категорій як «морська безпека», делімітація кордонів на морі, а саме залучення понять «внутрішні води», «територіальні води», «виняткова економічна зона», «континентальний шельф».

Для дослідження зовнішньополітичної стратегії США в Арктиці було використано як загальнонаукові, так і конкретно-наукові методи дослідження обраної теми. Зокрема автор звернувся до методів аналізу і синтезу, індукції та дедукції, узагальнення, групування, описового методу, тощо. Серед спеціальних методів слід виділити аналітико-прогностичний метод і метод порівняльного політологічного аналізу. Дипломна робота виконана на основі компаративного, інституційного та системного підходу з використанням принципів об'єктивності, історизму і причинності.

У другому розділі «**Нормативно-правовий та геополітичні виміри зовнішньої політики США**» проаналізовано геополітичне значення та

міжнародно-правовий режим Арктики з огляду на позиції США, а також доктринальну і законодавчу основи зовнішньої політики США в регіоні.

Автором виявлено, що Арктика має досить вагоме геополітичне та геостратегічне значення для США з огляду на такі фактори: природньо-ресурсний потенціал (поклади нафти та газу); транспортні та логістичні маршрути (Північно-Західний прохід та Північний морський шлях), а також з огляду на кліматичні зміни стає об'єктом процесів милітаризації та протистояння між США та Росією.

Наголошується, що США не визнає підходи приарктичних держав до статусу регіону, з огляду на власні національні інтереси, а також умову непідписання офіційним Вашингтоном Конвенції ООН з морського права (ЮНКЛОС).

Незважаючи на досить провокативну позицію США щодо того, що акваторія Північного Льодовитого океану та Арктика є вільною зоною судноплавства, Вашингтон порівняно нещодавно почав розробляти нормативно-правову базу щодо Арктики. Автором виявлено, що започатковано цей процес за адміністрації Дж. Буша-молодшого, вже наприкінці його каденції у 2009 р. було видано Президентську Директиву з національної безпеки, яка була модернізована адміністрацією Б. Обама та визнана зоною національних інтересів США («Національна стратегія у Арктичному регіоні» 2013 р.). Вже за адміністрації Д. Трампа у 2020 р. було представлено нову стратегію національної безпеки та оборони для полярних регіонів – Меморандум Президента «Меморандум про захист національних інтересів США в Арктиці та Антарктиці».

У третьому розділі **«Пріоритетні напрями зовнішньої політики США у Арктичному регіоні»** було проаналізовано основні напрями взаємодії США з приарктичними державами, а саме: енергетика, милітаризація та багатостороння співпраця.

Автором виявлено, що з огляду на кліматичні зміни в Арктиці, приарктичні держави, насамперед США, Канада та Російська Федерація починають широкомасштабно використовувати простір моря, що звільнився від криги для проведення розвідувальних бурових робіт щодо виявлення та розробки покладів нафти і газу. Насамперед відбувається зіткнення інтересів США та Канади щодо

порушення Д. Трампом угоди щодо не допуску нафтовидобувних концернів на Аляску. Незважаючи на такі конкурентні кроки, видобуток вуглеводнів в Арктиці не є достатньо розвиненим з огляду на складність природніх умов і невизначений статус регіону у його делімітації морських просторів. Зокрема, вже за адміністрації Дж. Байдена може бути скасовано рішення Д. Трампа про дозвіл видобутку нафти на Алясці.

Натомість, США активно за адміністрації Д. Трампа почали розвивати і відновлювати флот криголамів, що ознаменувало поширення такої тенденції в Арктиці як її мілітаризація. По-перше, реалізація спільного військового американсько-канадського співробітництва, яке ґрунтується на сучасному етапі на функціонуванні Північноамериканського аерокосмічного оборонного командування (NORAD). По-друге, активне залучення приарктичних держав-членів НАТО у патрулюванні та співпраці в Арктиці, а також тенденції до залученню Арктики у протидію Росія-США-НАТО.

Автор з'ясував, що незважаючи на конкурентну природу політики США в Арктиці – Вашингтон проводить багатосторонню взаємодію з державами регіону у межах Арктичної ради з різних питань: захисту популяції білих ведмедів, організації розвідувальних та пошукових робіт, а також подолання наслідків розливів нафти як екологічного лиха у регіоні.

У четвертому розділі **«Протиріччя у відносинах з Канадою в Арктиці як дестабілізуючий чинник регіональної політики США»** було проаналізовано дві основні точки зіткнення інтересів США і Канади в Арктиці – море Бофорта та статус Північно-Західного Проходу.

Автор наголошує, що обидві морські простори є дуже важливими як для США, так і Канади у сфері економічного розвитку та навіть внутрішньої політики.

По-перше, питання статусу Північно-Західного проходу, який є важливою транспортною та логістичною артерією вже досить тривалий час на порядку денному двосторонніх відносин. Визначення статусу Північно-Західного проходу залежить від безлічі факторів, насамперед національної політики Канади та

впливовості позиції інuitів, а також глобальної зміни клімату. Варто наголосити, що перешкодою до врегулювання питання є все ж таки вічна мерзлота та складнощі у освоєнні та використанні проходу. У свою чергу, питання Північно-Західного проходу у американсько-канадських відносинах є подібним до питання Північного морського шляху відносинах США-РФ, так це теж один із транспортних шляхів, який пролягає узбережжям Росії.

По-друге, країни мають протилежні погляди на кордони у морі Бофорта. На сьогоднішній день обидві країни на спірній території моря Бофорта проводять наукові дослідження, які могли б допомогти вирішити ситуацію, тому що це пришвидшить розробку нафтових родовищ у морі, що вигідно обом державам. Проте, активізація американської сторони щодо надання оренди на буріння нафтових родовищ у цьому регіоні може спричинити загострення двосторонніх відносин.

Автор наголошує, що проблемні моменти у делімітації морського простору в Арктиці, насамперед у відносинах між США та Канадою буде неможливо вирішити, поки Вашингтон не стане учасником і підписантом ЮНКЛОС.

У **висновках** узагальнено головні результати поведеного дослідження:

1. Охарактеризовано стан наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній міжнародно-політичній науці та джерельну базу дослідження. Використану літератури з даної тематики дослідження класифіковано за країнознавчим критерієм: роботи вітчизняних авторів, американських науковців, російських фахівців-міжнародників, науковців представників приарктичних держав (Канада, Норвегія, Данія, Швеція, Фінляндія, Ісландія). Виявлено, що українська наукова школа недостатньо досліджує Арктичний регіон у світовій політиці та політиці США, незважаючи на значний науковий доробок української американістики. Діаметрально протилежними є певні наукові розвідки російської, американської наукових шкіл та науковців приарктичних держав щодо дослідження Арктики у міжнародних відносинах і зовнішній політиці США, а особливо вирізняється канадська наукова школа.

У свою чергу, джерельна база була класифікована наступним чином: документи урядів, двосторонні та багатосторонні міждержавні договори, документи міжнародних організацій, офіційні виступи та заяви політичних та державних діячів США та інших приарктичних держав, публікації політичних та державних діячів, статистичні довідники, публікації політичних та державних діячів у соціальних мережах та публікації ЗМІ. Виявлено, що джерельна база є досить широкою і безумовно дозволяє підвищити рівень об'єктивності у проведенні дослідження.

2. Розглянуто теоретичну та методологічну основи дослідження. Зважаючи на дослідження особливостей зовнішньополітичної стратегії США було розглянуто теоретичну основу концептуального оформлення наукової категорії «зовнішня політика держави». Особливості предмету дослідження – Арктичного регіону – зумовили конкретизацію таких категорій як «морська безпека», делімітація кордонів на морі, а саме залучення понять «внутрішні води», «територіальні води», «виняткова економічна зона», «континентальний шельф». У свою чергу, методологічна основа дослідження ґрунтується на використанні принципів об'єктивності, системності, автор керувався інформаційним, компаративним, інституційним та комплексним підходами. Зазначені принципи та підходи дозволили розглянути зовнішньополітичну стратегію США в Арктичному регіоні як комплексну систему реалізації національних інтересів держави та міждержавного співробітництва як на двосторонній, так і багатосторонній основах. Також автором були використані загальнонаукові методи: аналіз, синтез, індукція та дедукція. Метод періодизації, ретроспективний – сприяли проведенню дослідження зважаючи на сфери співпраці та зіткнення інтересів США та інших держав у Арктичному регіоні.

3. Охарактеризувавши геополітичне значення та міжнародно-правовий режим Арктики у американських національних інтересах було виявлено, що регіон стає територією зіткнення інтересів восьми приарктичних держав – Канади, Сполучених Штатів Америки, Росії, Норвегії, Данії, Фінляндії, Швеції та Ісландії та неарктичних держав, зокрема, Китаю. Арктика має вагоме геополітичне

розташування, а також володіє важливим гео економічним потенціалом, що обґрунтовується конкуренцією між приарктичними державами у енергетичній сфері, а також низкою міждержавних суперечностей щодо морського простору та континентального шельфу. З огляду на це, для США є важливим питання міжнародно-правового режиму Арктики, що детермінується не лише національними інтересами, а й фактом неприєднання офіційного Вашингтону до Конвенції ООН з морського права 1982 р. (ЮНКЛОС), що нівелює підходи інших приарктичних держав у розмежування акваторії відповідно до норм міжнародного морського права. США не підтримують секторальний підхід та інтернаціоналізацію регіону, а відстоюють розвиток власного умовного визначеного сектору Арктики, апелюючи до різних угод щодо контролю господарської та наукової діяльності в регіоні, насамперед виступають проти одноосібного володіння Північно-Західним проходом зі сторони Канади та Північним морським шляхом зі сторони Росії.

4. Описано доктринальну та законодавчу основи американської зовнішньополітичної стратегії в Арктиці, що дозволило виявити поступове започаткування повноцінної арктичної політики Вашингтону ще за адміністрації Б. Обами. У 2009 р. було видано Президентську Директиву з національної безпеки, яка визначила загальний контекст політики щодо Арктики, яка була модернізована адміністрацією Б. Обами та визнана зоною національних інтересів США («Національна стратегія у Арктичному регіоні» 2013 р.). Зокрема, у 2019 р. Міністерство оборони США видало нову Арктичну стратегію, а у 2020 р. – адміністрація Д. Трампа представила нову стратегію національної безпеки та оборони для полярних регіонів – Меморандум Президента «Меморандум про захист національних інтересів США в Арктиці та Антарктиці». Варто зазначити, Міністерство оборони США, Берегова охорона та військово-повітряні сили США мають власні Арктичні стратегії. США розглядають Арктику як важливу сферу національних інтересів, у контексті безпеки та енергетики, а також вагомість свого впливу щодо її розвитку. Зважаючи на початок каденції Дж. Байдена як

Президента США, у 2021 р. вже можна спостерігати певні зміни дій США на арктичному напрямі, зокрема, крізь призму кліматичної політики.

5. Проаналізовано вплив мілітаризації Арктики на військово-оборонні інтереси США, що втілюється у таких двох взаємопов'язаних елементах. По-перше, нарощення озброєння США у регіоні (заяви Д. Трампа щодо оновлення та розширення флоту криголамів) та спільного військового американсько-канадського співробітництва, яке ґрунтується на сучасному етапі на функціонуванні Північноамериканського аерокосмічного оборонного командування (NORAD). США і Канада проводять спільні військові навчання, зокрема, в межах НАТО, що призводить до певної мілітаризації Арктичного регіону. Зазначимо, що з 2011 р. Північне командування США несе повну відповідальність за Арктику. По-друге, активне залучення приарктичних держав-членів НАТО у патрулюванні та співпраці в Арктиці, а також тенденції до залученню Арктики у протидію Росія-США-НАТО. Адже, приарктичні держави-члени НАТО проводять політику на проведення спільних військових навчань у регіоні, що безперечно викликає негативну реакцію у РФ і сприяє нарощенню російської військової присутності та криголамів в Арктиці. Зокрема, навчання НАТО «Холодне реагування» 2020 р., мало на меті імітувати зіткнення з Росією під час норвезької зими, але було відкладено через пандемію COVID-19.

6. Досліджено енергетичний та соціально-економічний вимір зовнішньої політики США в Арктиці, які демонструють еволюцію підходів США до регіону і варто розглядати у двох вимірах – національному та регіональному. На національному рівні – це діаметрально протилежні дії адміністрацій Б. Обама та Д. Трампа щодо видобутку нафти і газу на Алясці. Виявлено, що за адміністрації Б. Обама на порядку денному зовнішньої політики США в Арктиці був гуманітарний та кліматичний виміри співробітництва, звичайно з часткою економічної співпраці. Кореляція відносин США з приарктичними державами за адміністрації Д. Трампа відбулася у зв'язку з відходом від кліматичної стратегії та активізацією повномасштабної енергетичної політики США (знаття мораторію на

видобуток нафти на Алясці). Регіональний рівень – це взаємодія з провідними енергетичними компаніями приарктичних держав.

7. Розглянуто участь США у міжнародному співробітництві в Арктичному регіоні, що дозволяє стверджувати про центральне місце Арктичної ради у співпраці приарктичних держав. Виявлено, що за участі США та приарктичних держав підписано низку угод, що регламентують співпрацю в межах наукового співробітництва, питань аеронавігаційного та морського пошуку і порятунку в Арктиці, реагування на забруднення морського простору і навіть захисту популяції білих ведмедів. Низку угод було підписано у період головування США в Арктичній раді 2015-2017 рр. Головним партнером для США в регіоні залишається Канада, що обумовлюється економічними інтересами обох держав. Важливим партнером є і Російська Федерація. Багатостороннє співробітництво між США та приарктичними державами обумовлюється кліматичними змінами та розширенням просторів використання Північно-Льодовитого океану, що спонукає до вирішення та реакції на існуючі територіальні протиріччя.

8. З'ясовано вплив протиріч з Канадою на ефективність реалізації американських зовнішньополітичних інтересів в Арктиці. По-перше, питання розмежування акваторій моря Бофорта щодо якого сторони мають протилежні позиції: Канада наполягає на тому, що кордон у морі є продовженням сухопутного кордону зі США до Північного полюса. США стверджують, що морським кордоном в кожній сусідній точці є рівна відстань від кордону на суші. Це означає, що морський кордон має точно таку ж форму, як і берегова лінія. Проте, США не є підписантами ЮНКЛОС і це ускладнює процедуру делімітації кордону. Наразі такі суперечності не дозволяють активно сторонам проводити розвідку енергоресурсів у морі Бофорта. По-друге, питання визначення статусу Північно-Західного проходу, який є частиною Північного морського шляху. Зокрема, позиція Канади щодо Північно-Західного проходу є такою, що він належить їй і є її внутрішніми водами. Позиція США ґрунтується на тому, що прохід є міжнародною протокою так само як питання Північного морського шляху у американсько-російських відносинах. США наполягають на міжнародному

використанні обох проток, так як із кліматичними змінами вони стають важливими артеріями судноплавства та перевезення вантажів, а й з огляду на мілітаризацію Арктики – ще й мають потенціал військових зіткнень.

Список публікацій здобувача

1. *Богданова Т. Є., Черевко А. Р.* Арктичний регіон у зовнішній політиці США за адміністрації Д. Трампа // *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*. 2020. № 2.
2. *Черевко А. Р.* Питання розмежування моря Бофорта в американсько-канадських відносинах в Арктиці // «Могилянські читання-2020»: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»: XXIII Всеукр. наук-практ. конф.:тези доп. Міжнародні відносини та світова політика, Миколаїв, 16-20 листоп. 2020 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. С. 33-35.

АНОТАЦІЯ

Черевко А. Р. Зовнішня політика США в Арктиці на сучасному етапі. – На правах рукопису.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2021.

США, будучи державою лідером на світовій арені має національні інтереси в Арктичному регіоні, який є геостратегічно важливим з огляду на ресурсну базу та протидію поширенню впливу Росії. Стратегія США в Арктиці полягає у найбільш ефективному використанні регіону, проте, вона має різну інтерпретацію з огляду на адміністрації Президентів США.

У процесі дослідження автор приходить до висновку, що найбільш тісне співробітництво в Арктиці США розвивають з Канадою, хоча мають низку протиріч – статус Північно-Західного проходу та делімітація моря Бофорта. Основними сферами та питаннями, що цікавлять США в Арктиці є енергетична сфера, мілітаризація регіону та недопущення у регіон інші держави.

Ключові слова: США, Арктичний регіон, Канада, море Бофорта.

SUMMARY

Cherevko A. N. US foreign policy in the Arctic region at the present stage – Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «master». Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2021.

The United States, as a world leader on the world stage, has national interests in the Arctic region, which is geostrategically important by its resource base and help US in countering the spread of Russian influence.

Given the fact that the United States is not a member of UNCLOS, it is difficult for a state to cooperate with other Arctic states within legally defined limits, however, this does not prevent the United States from defending its own national interests. The US strategy in the Arctic is base to improve the region, however, it has different interpretations given the administration of the US President. It was found that the US Arctic strategy under the Obama administration was more focused on cooperation in the region and compliance with climate agreements. However, Trump's strategy was aimed at the economic interests of the United States (oil production) and the militarization of the region through NATO involvement.

The United States is developing the closest cooperation in the Arctic with Canada, although they have a number of contradictions – the status of the Northwest Passage and the delimitation of the Beaufort Sea. The author concludes that the main areas and issues of interest to the United States in the Arctic are the energy sector, the militarization of the region and the exclusion of other states from the region.

Key words: USA, Arctic region, Canada, Beaufort Sea